

Konkurs Fizyczny
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2023/2024

Etap wojewódzki

ARKUSZ ZADAŃ

Drogi Uczniu, droga Uczennico!

Gratulujemy osiągniętych wyników w etapie rejonowym.

Przed przystąpieniem do rozwiązywania testu prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. **wpisz swój kod na karcie odpowiedzi** zgodnie z poleceniem komisji konkursowej;
2. masz do rozwiązania 13 zadań;
3. odpowiedzi na zadania zamknięte udzielaj poprzez postawienie znaku X przy wybranej odpowiedzi, a na zadania otwarte w ramkach, tabelach i miejscach do wpisywania bezpośrednio pod treścią zadań;
4. za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **60** punktów;
5. **wolno Ci używać** prostego KALKULATORA (z podstawowymi działaniami: $+$, $-$, $\cdot$, $:$, $\%$, $\sqrt{}$) oraz linijki lub ekierki;
6. odpowiedzi udzielaj czarnym piórem lub długopisem; na karcie odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki ani korektora;
7. uważnie czytaj wszystkie polecenia;
8. po zakończeniu pracy sprawdź czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi;
9. czas rozwiązywania zadań: **120 minut**;
10. oddajesz komisji tylko wypełnioną i zakodowaną **Kartę odpowiedzi**. Arkusz z zadaniami nie podlega sprawdzeniu - możesz zabrać go ze sobą.

Powodzenia!

Zadania zamknięte:

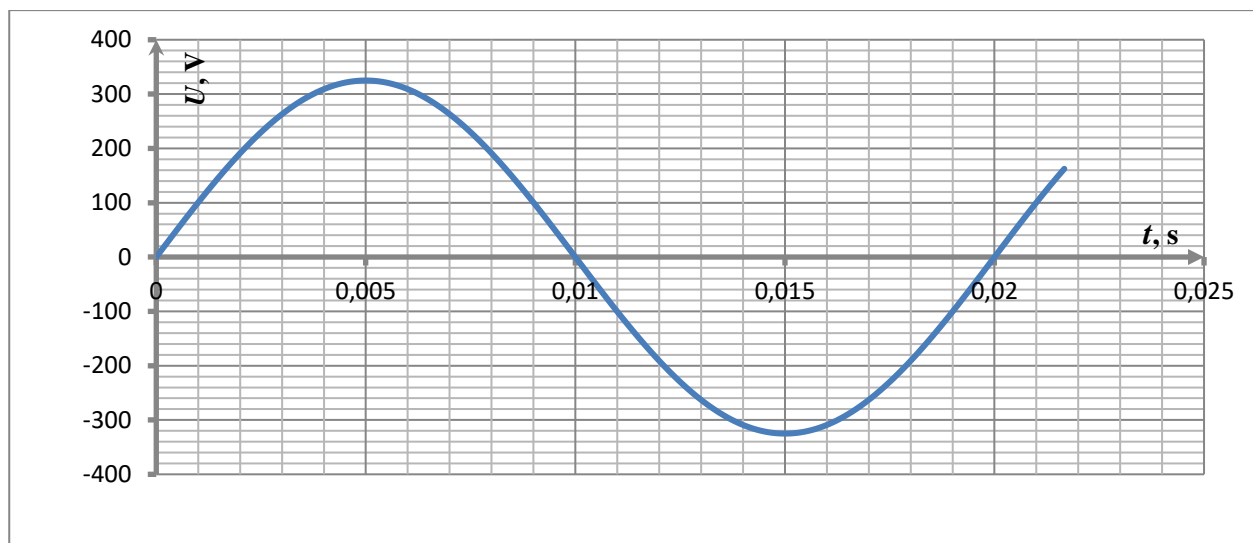
Zadanie 1 (4 pkt)

W tabeli podano cztery zdania dotyczące przewodnictwa prądu elektrycznego. Zaznacz literą **P** albo literą **F**, które zdanie jest prawdziwe, a które fałszywe.

Numer zdania	Zjawisko	Prawda/Falsz
1	Wszystkie metale są dobrymi przewodnikami prądu elektrycznego, ponieważ w sieci krystalicznej mają swobodne elektrony.	
2	Słona woda jest elektrolitem i dobrze przewodzi prąd, ponieważ nośnikami ładunku są aniony i kationy rozpuszczonych w niej soli.	
3	Dielektryki to inaczej izolatory elektryczne i normalnie nie przewodzą one prądu elektrycznego.	
4	Jeżeli gaz ulegnie jonizacji, to może przewodzić prąd elektryczny, np. podczas wyładowania atmosferycznego.	

Zadanie 2 (6 pkt)

Prąd zmienny w gniazdku elektrycznym jest sinusoidalny. Fragment takiego, powtarzającego się, przebiegu w czasie dla napięcia elektrycznego $U(t)$ przedstawia wykres:

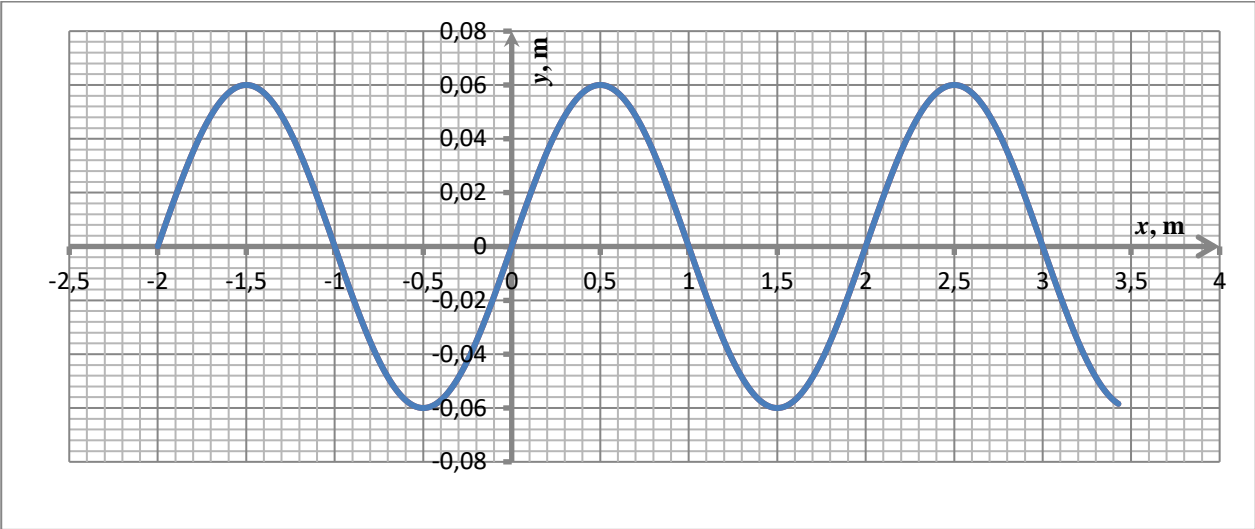
Na podstawie tego wykresu określ, ile wynoszą poszczególne wielkości, dopisz ich jednostki i uzupełnij je w tabelce:

Wielkość	Okres	częstotliwość	Wartość maksymalna napięcia	Wartość skuteczna napięcia *	Wartość napięcia po 2 ms	Wartość napięcia po 25 ms
Jednostka						
wartość						

Uwaga: * wartość skuteczna napięcia to wartość maksymalna podzielona przez $\sqrt{2}$.

Zadanie 3 (5 pkt)

Na wykresie przedstawiono rozmieszczenie fali w przestrzeni, czyli zależność wychylenia fali w różnych odległościach od źródła drgań. Źródło drgań znajduje się w punkcie $x = 0$ m i ma częstotliwość 160 Hz.

y – wychylenie z położenia równowagi
 x – odległość od źródła drgań
(wartości ujemne oznaczają przeciwny zwrot)

Korzystając z wykresu uzupełnij tekst, wpisując w miejsce wy kropkowane odpowiednie liczby.

Przedstawiony wykres dotyczy fali dźwiękowej, która ma częstotliwość ..... kHz, zatem mieści się w zakresie słyszalności człowieka. Długość tej fali wynosi ..... centymetrów, okres ma ..... milisekund, a amplituda ..... decymetrów. Można również wyliczyć prędkość przedstawionej tu fali, która wynosi ..... km/h.

Zadanie 4 (3 pkt)

Termometr "w słońcu" wskazuje inaczej niż "w cieniu". Zastanów się, jak jest naprawdę i dlaczego oraz zaznacz w tabeli odpowiednie wyjaśnienie.

Termometr wskazuje wyższą temperaturę	A. „w słońcu"	i wskazuje wówczas tak naprawdę	C. temperaturę powietrza wokół niego,	która jest wyższa od	1. temperatury powietrza wokół niego.	
			D. temperaturę ciał leżących w słońcu,		2. temperatury własnej termometru.	
	B. „w cieniu"		E. swoją własną temperaturę,		3. temperatury ciał tam leżących.	
			F. temperaturę ciał leżących w cieniu,			
			G. temperaturę średnią,			

Zadanie 5 (1 pkt)

Dlaczego z mostu łatwiej można zobaczyć ryby pływające w rzece niż z niskiego brzegu?

- A) Ponieważ przy małych kątach padania światła występuje całkowite wewnętrzne odbicie.
- B) Ponieważ z daleka widać więcej szczegółów.
- C) Ponieważ przy dużych kątach padania światła, większa część promieni ulega odbiciu.
- D) Ponieważ na moście ryby mogą nas łatwiej zauważyć.

Zadanie 6 (1 pkt)

Dwa poruszające się kamienie mają identyczny pęd, ale pierwszy ma dwa razy większą masę. Który z nich ma większą energię kinetyczną i ile razy?

- A) Pierwszy, dwa razy.
- B) Żaden, mają identyczną energię kinetyczną.
- C) Drugi, dwa razy.
- D) Drugi, cztery razy.

Zadanie 7 (1 pkt)

W dniu 27 grudnia 2023 roku, dokładnie o godzinie 01:34 Księżyc znalazł się w pełni. Była to trzynasta pełnia w roku 2023 i najwyższa z wszystkich dotychczasowych – Księżyc górował w okolicach Warszawy na wysokości około 66 stopni nad horyzontem.

Dlaczego można było obserwować trzynastą pełnię skoro występuje ona mniej więcej raz w miesiącu?

- A) Okres obiegu Księżyca wokół Ziemi wynosi dokładnie 31 dni.
- B) Pełnia jest w przybliżeniu raz na 29 dni, więc jeżeli pierwsza jest na początku stycznia to trzynasta wystąpi pod koniec grudnia.
- C) Okres obiegu Księżyca wokół Ziemi wynosi około 24 godziny, ale odpowiednie ustawienie się względem Słońca jest rzadkie.
- D) Ponieważ rok 2023 był rokiem przestępnym i trwał o 1 dzień dłużej.

Zadanie 8 (1 pkt)

Jakie okulary musi nosić człowiek, jeżeli obraz widzianych przedmiotów powstaje u niego za siatkówką?

- A) Żadnych - tak ma być.
- B) Minusy, aby przybliżyć obraz.
- C) Plusy, aby zwiększyć zdolność skupiającą oka.
- D) Minusy, aby oddalić obraz.

Zadanie 9 (1 pkt)

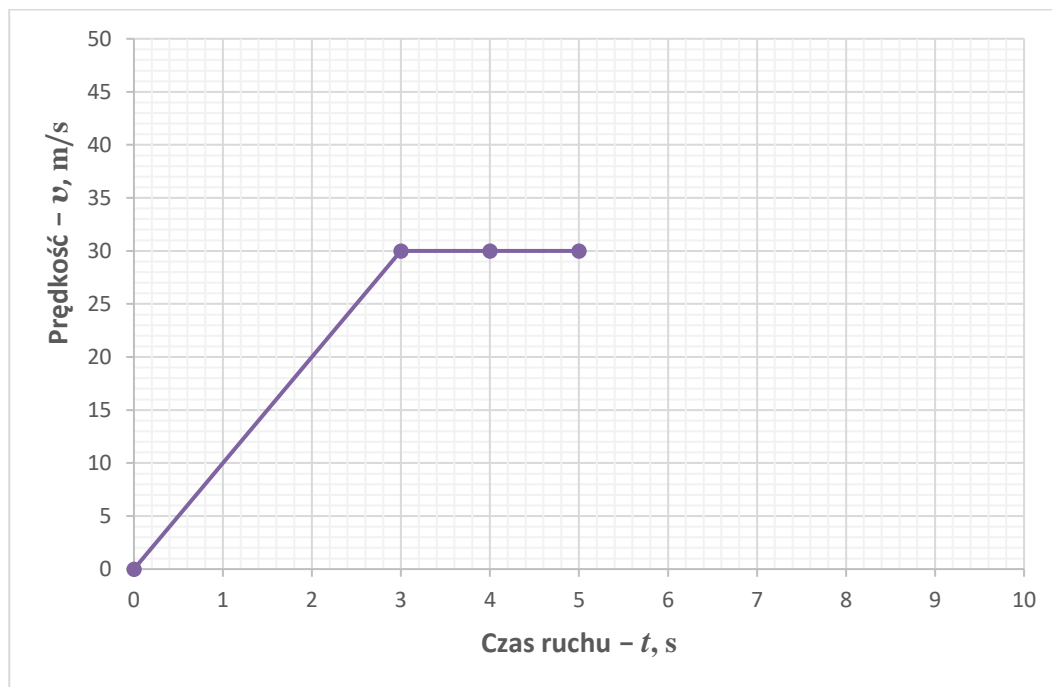
Korek o masie 3 g, znajdujący się na dnie w naczyniu wypełnionym wodą, po uwolnieniu wypływa na powierzchnię, ruchem jednostajnym (po upływie pewnego czasu). Na korek działa siła wyporu równa ciężarowi 15 g wody. Wartość siły oporu wody działającej na korek wynosi zatem:

- A) 0,15 N
- B) 0,012 N
- C) 0,015 N
- D) 0,12 N

Zadania otwarte

Zadanie 10 (10 pkt)

Na wykresie poniżej przedstawiono zależność prędkości od czasu dla pierwszej połowy ruchu samochodu jadącego po prostej od punktu *A* do *B*. Punkt *B* znajduje się w odległości 210 m od punktu *A*. Problem do rozwiązania jest następujący: **Jak powinien poruszać się ten samochód w drugiej połowie swojego ruchu, aby znaleźć się w punkcie *B* po 10 sekundach licząc od początku ruchu i posiadać wtedy prędkość 20 m/s.** Załóż, że samochód może w tym czasie poruszać się ruchem jednostajnie opóźnionym i/lub ruchem jednostajnym.

10.1. Korzystając z wykresu i/lub obliczeń sprawdź, czy może to być wyłącznie ruch jednostajnie opóźniony.

10.2. Przyjmując, że może to być ruch złożony z ruchu jednostajnie opóźnionego i ruchu jednostajnego, oblicz czasy trwania poszczególnych ruchów oraz wartość opóźnienia w ruchu jednostajnie zmiennym.

10.3. Dorysuj na wykresie linię odpowiadającą drugiej połowie ruchu tego samochodu.

Zadanie 11 (10 pkt)

Wodorowy samochód

Toyota Mirai 2 jest jednym z pierwszych samochodów z napędem wodorowym. Gazowy wodór jest w nim stosowany do zasilania tzw. ogniw paliwowych, w których utlenianie wodoru powoduje powstanie wody i niewielkiego napięcia na elektrodach. Ogniwa paliwowe w liczbie 330 sztuk są połączone szeregowo, co daje wyjściowe napięcie 310,8 V. Energia elektryczna wytworzona w ogniwach zasila silnik elektryczny o mocy 134 kW. Samochód Mirai 2 zużywa 0,84 kg wodoru na 100 km i ma zasięg ok. 650 km. Ten zasięg zapewniają mu trzy kompozytowe zbiorniki wodoru o łącznej pojemności 142,2 litra, w których znajduje się 5,6 kg gazowego wodoru pod dużym ciśnieniem 700 bar (70 MPa).

11.1. Oblicz, jakie napięcie powstaje na pojedynczym ogniwie paliwowym zastosowanym w tym samochodzie. Otrzymany wynik zaokrąglij do 2 cyfr znaczących.

11.2. Jakie przemiany energii zachodzą w samochodzie Mirai 2 podczas jego jazdy? Czy można uznać, że jest to samochód przyszłości z powodów ekologicznych? Podaj argumenty za i przeciw takiemu stwierdzeniu.

11.3. Oblicz gęstość wodoru znajdującego się w zbiornikach samochodu ($5,6 \text{ kg H}_2$ w objętości $142,2$ litrów) i porównaj z gęstością gazowego wodoru przy ciśnieniu normalnym wynoszącą $0,09 \text{ kg/m}^3$ i gęstością ciekłego wodoru w warunkach normalnych ciśnienia i temperatury wrzenia, wynoszącą 70 kg/m^3 .

Zadanie 12 (10 pkt)

Łączenie oporników

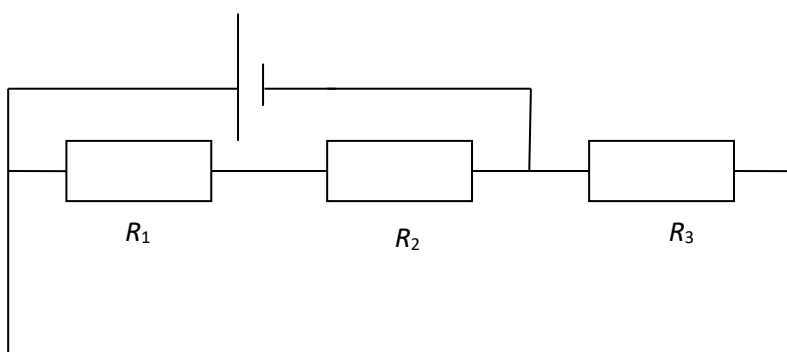
Trzy grzałki elektryczne połączono **równolegle** i włączono do napięcia 242 V . Moc wydzielona na pierwszej grzałce wynosiła $532,4 \text{ W}$, na drugiej 484 W , a na trzeciej 1210 W .

12.1. Na podstawie pomiarów mocy ustalono natężenie prądu i opór grzałek. Oblicz je i wpisz do poniższej tabeli:

Grzałka	Pierwsza	Druga	Trzecia
Natężenie prądu – I , V			
Opór elektryczny – R , Ω			

12.2. Oblicz teraz moc wydzielaną w układzie trzech grzałek połączonych **szeregowo** i włączonych również do napięcia 242 V . Wyjaśnij dlaczego moc grzałek jest mniejsza niż w połączeniu równoległym oraz, jak w rzeczywistości łączy się urządzenia w instalacji domowej.

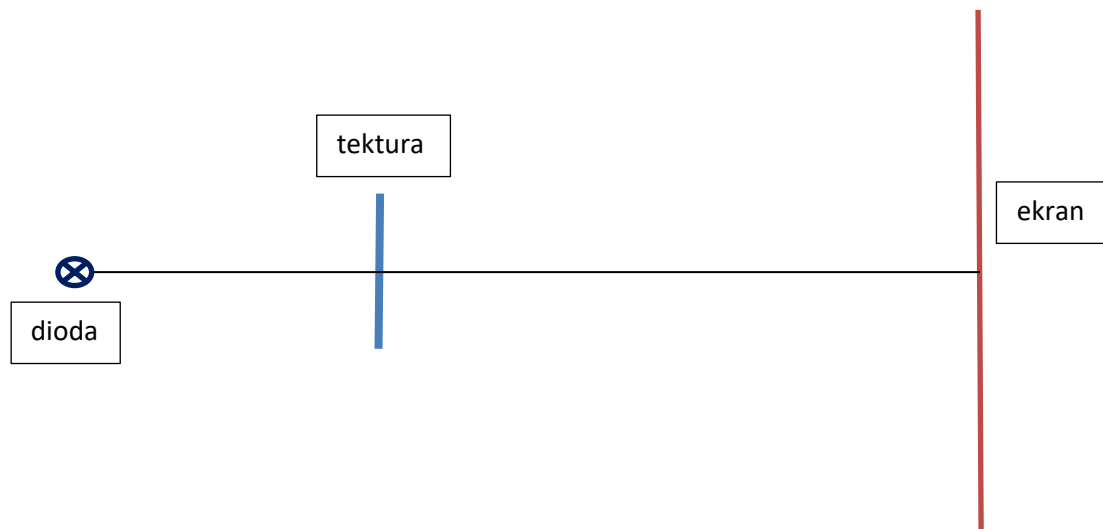
12.3. Te same grzałki połączono następnie wg poniższego schematu:

Oblicz opór zastępczy w tym obwodzie oraz moc wydzielaną na każdej grzałce.

Zadanie 13 (7 pkt)

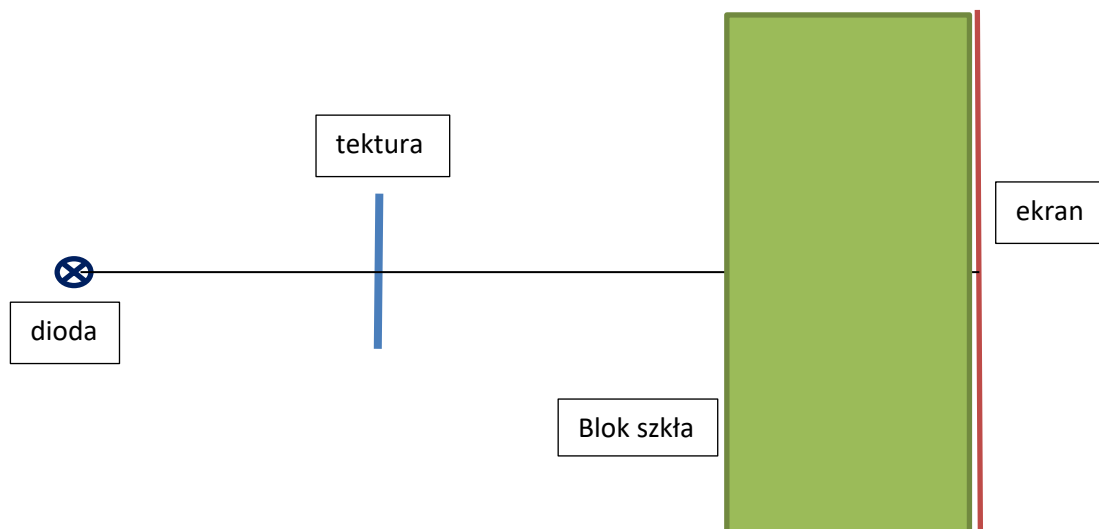
Pomiędzy świecącą diodą LED, a ekranem odległym o 15 cm od diody, wstawiono pasek tektury o długości $2,5 \text{ cm}$, w odległości 10 cm od ekranu. Na ekranie powstał cień tego paska.

13.1. Narysuj bieg promieni i zaznacz linią długość tego cienia na ekranie.

13.2. Oblicz, ile wynosi długość cienia. Załącz swoje obliczenia.

13.3. Następnie przy ekranie umieszczono szklany blok w kształcie prostopadłościanu o grubości 4 cm. Czy po umieszczeniu szkła zmieni się długość cienia? Swoją odpowiedź uzasadnij uzupełniając poniższy rysunek poprawnym jakościowo schematem biegu odpowiednich promieni świetlnych z zaznaczeniem kątów: padania i załamania.

Dziękujemy!